

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан юридичного
факультету

Віталій СЕРЬОГІН

“*[Signature]*” 2025 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

спеціальність	Право
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
факультет	юридичний
форма навчання	денна/заочна

2025 рік

Наскрізню програму практики рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

“28” серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія ГРИШИНА – завідувач кафедри державно-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми Право другого (магістерського) рівня вищої освіти

Віталій СЕРЬОГІН

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “28” серпня 2025 року № 1

Голова науково- методичної комісії юридичного факультету

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів освітньо-професійної програми Право

Практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис практик

1.1. Мета практик

Метою практики є формування та розвиток у студентів професійних компетентностей, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці їхньої майбутньої спеціальності, закріплення студентами теоретичних знань та ними практичних умінь і навичок професії юриста, формування у них поваги до принципів права, підвищення правової культури населення, а також надання безоплатної правової допомоги особам, які її потребують. Практика сприяє глибокому засвоєнню етичних засад правничої професії, оволодінню сучасними методами, формами наукових досліджень, закріпленню під час вивчення певного комплексу проблемних завдань навичок аналітичної діяльності, вмінню структурувати, оформляти та доповідати результати своїх наукових досліджень. Ще однією метою є формування і закріплення навичок професійної педагогічної діяльності магістрантів в процесі їх участі в освітньо-виховному процесі навчального закладу

1.2. Види практик

Курс	Назва практики	Кафедра, що забезпечує організацію	Тривалість практики	Семестр
1	Юридична (клінічна)	Державно-правових дисциплін, конституційного і муніципального права, кримінально-правових дисциплін, цивільно-правових дисциплін.	5 тижнів	1
2	Юридична (науково-дослідна)	Державно-правових дисциплін, конституційного і муніципального права, кримінально-правових дисциплін, цивільно-правових дисциплін.	11 тижнів	2
3	Виробнича (асистентська)	Державно-правових дисциплін, цивільно-правових дисциплін.	4 тижні	3

1.2. Основні завдання практик

Програма спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок та умінь.

Виконання програми практики повинно сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей:

- ЗК 3.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 4.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 5.** Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово;
- ЗК 6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 7.** Здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК 8.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК 9.** Здатність працювати в міжнародному контексті;
- ЗК 10.** Здатність розробляти проекти та управляти ними;
- СК 1.** Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності
- СК 3.** Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні
- СК 4.** Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України
- СК 5.** Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції
- СК 6.** Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію
- СК 7.** Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні
- СК 8.** Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів
- СК 9.** Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності
- СК 10.** Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК 11.** Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів
- СК 12.** Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника
- СК 13.** Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією
- СК 14.** Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини
- СК 15.** Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості

1.4. Характеристика практик

Всі види практик є нормативними модулями

Курс	Назва практики	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр	Форма контролю
1	Юридична (клінічна)	8	240	1	залік
2	Юридична (науково-дослідна)	17	510	2	залік
3	Виробнича (асистентська)	6	180	3	залік

1.5. Заплановані результати практик (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики)

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності

ПРН 18. Визначати актуальну професійно-практичну чи професійно-наукову проблему, планувати і виконувати дослідження щодо її вирішення

2. Зміст практик

2.1. Юридична (клінічна) практика

(назва практики)

Змістом клінічної юридичної практики є надання юридичної допомоги у вирішенні різних правових проблем клієнтам (або їхнє моделювання) шляхом аналізу ситуації, визначення правової сфери (напряму розв'язання проблеми), складання процесуальних документів, аналітичних довідок, надання правових висновків тощо. Протягом практики студенти виконують типові для юридичної професії види діяльності, що практикуються у юридичних клініках.

2.2. Юридична (науково-дослідна) практика

(назва практики)

Змістом юридичної (**науково-дослідної**) практики є формування та розвиток у студентів професійних компетентностей, глибокого засвоєння етичних засад правничої професії, визначення правової сфери (напряму розв'язання проблеми), складання процесуальних документів, аналітичних довідок, надання правових висновків тощо, оволодіння сучасними методами, формами наукових досліджень, закріплення під час вивчення певного комплексу проблемних завдань навичок аналітичної діяльності, вміння структурувати, оформляти та доповідати результати своїх наукових досліджень

2.3. Виробнича (асистентська) практика

(назва практики)

Асистентська практика може проходити в наступних формах: участь магістранта в підготовці лекцій і проведенні практичних занять по темі, визначеної керівником практики і відповідної напрямку наукових інтересів магістранта; розробка інноваційних методів проведення занять зі студентами в активних та інтерактивних формах; підготовка ділових ігор, кейсів і матеріалів для практичних робіт, складання контрольних завдань і тестів за завданням керівника практики; участь в проведенні: семінарів, ділових ігор, розбору конкретних ситуацій, професійно-орієнтованих тренінгів, групових дискусій, обговорень результатів проектних робіт студентів; участь в перевірці курсових і контрольних робіт, рефератів, звітів студентів; відвідування занять провідних викладачів кафедри, майстер-класів фахівців практичної сфери і т.п.

Основні етапи виконання самостійної роботи такі

1. Ознайомлення із основними теоретичними положеннями базових дисциплін, які формують компетентності педагога. Вибір напрямку роботи.
2. Відвідування та аналіз відвіданих занять провідних викладачів університету та кафедри з різних навчальних дисциплін кафедри (не менше трьох відвідувань).
3. Підготовка інформації, необхідної для розробки методичного забезпечення навчальної дисципліни (аналіз ОПП і навчального плану, аналіз робочих програм дисциплін).
4. Підготовка планів занять і відповідних дидактичних матеріалів.
5. Проведення занять, їх аналіз з керівником, самоаналіз.

3. Вимоги до баз практик

Місцем проведення юридичної (клінічної) та юридичної (науково-дослідної) практик є кафедри факультету та юридична клініка «Практико-освітній центр «Юридична допомога»» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, яка відповідає спеціальності Право, може забезпечити кваліфіковане керівництво практикою студентів, гарантує безпечність проведення практики.

Юридична клініка – це структурний підрозділ закладу вищої освіти, що здійснює підготовку фахівців у галузі знань «Право», утворений як база для практичного навчання та проведення практики студентів шляхом надання безоплатної правової допомоги та здійснення правоосвітньої діяльності.

Юридична клініка виконує навчальну та соціальну функції. Навчальна функція юридичної клініки – це зосередження діяльності на практичне спрямування навчання, з метою підготовки фахівців-юристів, які оволоділи конкретними професійними навичками і не потребують додаткової адаптації до професійної діяльності. Соціальна функція юридичної клініки – це задоволення потреб суспільства у доступній юридичній інформації та правовій допомозі, підвищення професійної відповідальності юристів.

Для виконання індивідуального завдання студент-магістрант прикріплюється до однієї з випускових кафедр спеціальності Право – державно-правових дисциплін або цивільно-правових дисциплін, відповідно до обраного профілю, визначає під керівництвом відповідального науково-педагогічного працівника дисципліну, тему лекції та семінарського заняття.

4. Організація проведення та керівництво практиками

Загальну організацію практики студентів та контроль за її проведенням здійснює завідувач виробничої практики Навчального центру практичної підготовки і працевлаштування Управління якості освіти. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики здійснюють завідувачі відповідних кафедр або уповноважені ними особи.

До керівництва практики залучаються досвідчені науково-педагогічні працівники. Для організації та проходження практики студентами заочної форми навчання можуть використовуватися ресурси системи дистанційного навчання.

Під час проходження асистентської практики студенти працюють на кафедрі, звітуючи про виконання кожного із запропонованих завдань перед керівником цієї частини практики.

Після завершення практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного й оціненого керівником бази практики в друкованому або в електронному вигляді в системі дистанційного навчання Університету.

Звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики (щоденник практики, оцінки результатів роботи за кожною з кафедр та ін.), подається на рецензування керівнику практики від юридичної клініки (груповому керівнику практики). Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від юридичної клініки (груповим керівником) звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

6. Підведення підсумків практик, методи контролю та схема нарахування балів

7.

Звіт з юридичної (клінічної) практики захищається студентом у комісії, що призначається деканом факультету. До складу комісії можуть входити: керівник практики від факультету, керівник практики від кафедри (груповий керівник), керівник практики від юридичної клініки та інші.

Комісія приймає захист практики на підставі виступу здобувача, наявних результатів за підсумками роботи (попередня кількість балів, зауваження та характеристика роботи здобувача керівником від кафедри) та відповідей на питання.

Цей вид роботи передбачає вироблення орфоепічних навичок у студентів, тобто матеріали практики мають бути захищеними: студент повинен доповісти про основні результати своєї практики, відповісти на запитання. Вільне володіння матеріалом, дотримання орфоепічних норм, уміння чітко і ясно висловити думку впливають на вибір загальної оцінки проходження юридичної (науково-дослідної) практики.

Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач на захисті практики – 40.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано